

अज्ञात कर्तृक गणधर - होरा ॥

- सं. विजयशीलचन्द्रसूरि

अमे विहारचर्या दरमियान छाणी गया, त्यारे त्यांना ग्रंथभंडारसी एक प्रति-
संभवतः १५मा शतकनी अने ताडपत्रनुमा प्रति-मां प्रस्तुत कृति नजरे पडतां, प्राकृत
निबद्ध होई रस पडवाथी, त्यारे ज तेनी नकल करी लीधी हती. आना छेडे तेने
'गणधरहोरा' नामे उल्लेखेली होई अत्रे पण ते ज नामे आपी छे ; परंतु आनी प्रथम
गाथामां तो आ रचनाने 'होरा चान्द्रायण' तरीके निर्देशी छे, ते नोंधपात्र छे.

प्रथम पद्यमां ज 'इन्द्रभूति' ने प्रणाम थया छे ; बीजा (संस्कृत) पद्यमां
सर्वज्ञ उपरांत 'गौतम' ने पण संभार्या छे, तेथी निःशंक छे के आ लघु रचना कोई
जैन कर्तानी ज छे.

रचना देखीती रीते ज ज्योतिः शास्त्र -संबंधित छे. कया ग्रह/ग्रहोनी केवी
स्थिति आवे, त्यारे केवुं फल समजवुं - ते समजाववानो आमां उपक्रम जणाय छे.
आरंभे एक मंत्र आपेल छे, जे द्वारा त्रण गोमूत्राकार रेखाना आलेखननो निर्देश छे, जे
कुंडली दोरवानी के पछी रमल-शकुननां खानां दोरवानी प्रक्रियानी नजीक नी वात
जणाय छे. विशेष तो आ विषयना मर्मज्ञो समजी तथा प्रकाश पाडी शके. अत्रे तो
एक प्राकृत पुराणी रचनाने नाश पामे ते पूर्वे आ स्वरूपे जीवंत बनाववानो ज मात्र
आशय छे.

गणधरहोरा

जीवाजीवाइ पए(य)त्थ-वत्थुवित्थारमुणियपर[म]त्थं ।

नमिरुण इंदभूए(इं) होरा चंदायणं वुच्छं ॥१॥

प्रणिपत्य देवदेवं सर्वज्ञं सर्वदर्शिनम् ।

होराज्ञानं प्रचक्षामि स्फुटं गौतमभाषितम् ॥२॥

रिषिणा च यदादिष्टं सत्यं तं नास्ति संशयः ।

श्रद्धेयं संशयातीतं सद्भिः सर्वार्थसिद्धये ॥३॥

ऊँ चिरि २ परि २ निस्सर २ दिव २ सिरि २ भूपतए(ये) स्वाहा ॥ अनया
विद्यया खटिका सप्ताभिमन्त्रितं कृत्वा त्रिगोमूत्रिका आलिखेत् ।

चंदंगारयसूरा आया होरा पहासिया मुणिणा ।
 सम विसम विसरिसेहिं सुहासुहं होइ एएहिं ॥३॥ (४)
 इको होइ मयंको धरासुओ दोसु दिणयरो तीसो ।
 एसा गहणसन्नं (णे सन्ना ?) निदिद्धा गणहरेदेण ॥४॥ (५)
 तिन्नि वि जत्थ मयंका पाए दीसंति तम्मि जाणेहु ।
 दुब्भिकखं मर(क्खडमर ?) रहियं कालं गयसोगसंतावं ॥५॥ (६) १११
 दुण्हं ससीण पुरओ दिव(वा)यरो जम्मि दीसए उइओ ।
 सुक्खं मणनिव्वाणं विजयं पि य तम्मि जाणेहु ॥६॥ (७) ११३
 पुरउ मयंकजुयलस्स जम्मि आरोयपट्ठिओ होइ ।
 लाभो तत्थ वियाणसु विजयं पियसंगमं तत्थ ॥७॥ (८) ११२
 धरणीधरस्स पुरओ दिवाइरा जम्मि दुन्नि दीसंति ।
 जाणसु पअत्थलाभो विजयं चिय ठवण पूया य ॥८॥ (९) २३३
 आरो(रा ?) रवी मयंको कमेण दीसंति जम्मि पायम्मि ।
 कज्जं चितियमित्तं अइरा किर सिज्झए तम्मि ॥९॥ (१०) २३१
 दुण्हं धरासुयाणं चंदो मज्झम्मि दीसए जम्मि ।
 तम्मि किर कज्जसिद्धी महिलालाभो विसेसेण ॥१०॥ (११) २१२
 वसुहासुओ मयंको दिवायरो हुंति तिन्नि वि कमेण ।
 पीलेउं सयलदुहं कल्लणं पावए इत्थ ॥११॥ (१२) २१३
 अंगारयस्स पुरओ चंदं जुयलम्मि दीसइ जलंतं ।
 चितिय अत्थविणासो कज्जं च निरत्थयं तस्स ॥१२॥ (१३) २११
 दोसुम्मूलणदक्खा दिवायरा तिन्नि वि हवंति ।
 लच्छी मण देवाणं नारीसुह संगमं तत्थ ॥१३॥ (१४) ३३३
 तरणिजुयलस्स पुरओ दीसइ चंदो पयट्ठिउ जम्मि ।
 आगोरं तम्मि फुडं लच्छी तह सुंदरा महिला ॥१४॥ (१५) ३३१

दुण्हं तरणीण मुज्झे धरासुओ जम्मि दीसइ निविट्ठो ।
 जाणिजइ कज्जसिद्धी लच्छी पियसंगमो तत्थ ॥१५॥ (१६) ३२३
 मज्झम्मि दिणयरानं दीसइ चंदो पइट्ठिउ जम्मि ।
 ——— नारी मणुज्जं पावइ सुहसंगमं तत्थ ॥१६॥ (१७) ३१३
 सूरंगी(गा)रयससिणो कमेण दीसंति संठिया जम्मि ।
 ठाणलाभो य धणागमो य सुहसंगमो तत्थ ॥१७॥ (१८) ३२१
 दीसइ चंदाण जुयं पुरउ मि तस्स संठियं जम्मि ।
 विजयं तत्थ मुणिज्जसु लाभो सविसेसउ होइ ॥१८॥ (१९) ३११
 मज्झम्मि ससि(स)हराणं भूमिसुउ जम्मि दीसइ पवन्नो ।
 पयपियहं सुयलाहो भणिओ पियसंगमो तत्थ ॥१९॥ (२०) १२१
 जइ मंगलाण जुयलं पुरउ चंदस्स दीसइ वलंतं ।
 रायाण गुरुकिलेसं महाभयं दारुणं होइ ॥२०॥ (२१) १२२
 चंदंगारयसूर कमेण दीसंति संठिया जम्मि ।
 वी(वो ?)लीणं गुरुदुक्खं कल्लाणं पावए पच्छ ॥२१॥ (२२) १२३
 जइ ससि(स)हराण मज्झे दीसइ सूरस्स मंडलं विउलं ।
 ता जाण विउललाहं हत्थी पियसंगमं तत्थ ॥२२॥ (२३) १३१
 ससि भाण आरु सहिया तिन्नि वि दीसंति जत्थ वणिविट्ठु (विणिविट्ठु) ।
 ता कल्लाणं कित्ती जीयइ रिउमंडलं सहसा ॥२३॥ (२४) १३२
 अंगारयाण तियं पइ पयट्ठियं जम्मि दीसइ फुरंतं ।
 तम्मि किलेसं कलहं महाभयं होइ मरणं च ॥२४॥ (२५) २२२
 भउमजुयलस्स पुरओ जइ वि ससी होइ कह वि पायम्मि ।
 ता उक्वेयं हाणी ठाणच्चाउ तहा होइ ॥२६॥ २३२
 चंदो दिणयरजुयलं दीसइ पायम्मि संठियं तम्मि ।
 जायइ तंपि सुभिक्षं सुक्खं तह संपया विउला ॥२७॥ १३३

सूरमयंकंगारय कंमेण दीसंति संठिया जम्मि ।
 कम्मकिलेसो हाणी दुपयाण चउप्पयाणं च ॥२८॥ ३१२
 भाणुजुयलस्स पुरओ जइ दीसइ कहवि कासवीतणओ ।
 ता बोलाणी पि तहुं ठाणं माणं पुणो लहइ ॥२९॥ ३३२
 पुरउ मंगलजुयलस्स जइ रवी होइ तत्थ निच्छयओ ।
 निबुद्धीनिव्वाणं चिय सुहिसयण समागमो होइ ॥३०॥ २२३
 अंगारयाण जुयलं पुरउ भाणुस्स दीसए जम्मि ।
 तत्थ किर सुक्खहाणी रायभयं होइ गरुदुक्खं ॥३१॥ ३२२

॥ इति गणधरहोरा समाप्ता ॥

